

HOMEPAGE

מגזין הפקולטה למדעי המחשב

ביליון מס' 11, קיץ 2013

www.cs.technion.ac.il/magazine

אני אהיה מדען
זכר א"י

פותחים את הקמפוס

ליל המדענים בסימן מדעי המחשב משך לטכניון אלפי מבקרים
עמוד 26

עושה צחוק

פרופ' עירד יבנה רואה את העולם מזווית
הומוריסטית בספרו החדש "אתנכתא.קומית"

עמוד 18

עם הפנים קדימה

מסכות אינהלציה חדשניות לפעוטות פותחו
באמצעות גיאומטריה חישובית

עמוד 12

העולם מצחיק

במקביל למחקריו בשיטות רבי-סריג ואנליזה נומרית, פרופ' עירד יבנה לא מהסס להציג בצורה הומוריסטית וחתרנית את הווי הקמפוס, הפקולטה וסגל ההוראה במקאמות שהוא כותב. כעת הן מתפרסמות בספר "אתנכתא. קומית" לצד מונולוגים היתוליים של דמויות מהתנ"ך

■ סמדר סלטון

לרשת, ואפשר להתרשם בהן מכישרונו הקומי של יבנה, המציג ומשחק בצורה משובבת לב ועין את המגילות השנונות והמבדחות שכתב, בהריזה ומשקל מוקפדים ובעברית רהוטה (סרקו את הקוד המצורף ושריינו לכם שעה פנויה).

השראה מהניור

חלקו הראשון של הספר - "מגדל השן והשינה" - הוא אסופה של אותן מגילות, וחלקו השני והבלתי תלוי כולל מונולוגים דמיוניים שכתב יבנה, לכאורה מפיהן של דמויות תנ"כיות. "לפני כעשר שנים עמדתי במטבח ושטפתי כלים ופתאום חשבתי, סתם כך בין ספל למחבת, על אבישג השנומית, אשר גויסה לחמם את מיטתו של דוד המלך הקשיש שסבל מצינה. חשבתי על כך שאיננו לומדים עליה דבר באותו שלב - מה הייתה דעתה על כל העניין? אולי בכלל, כך חשבתי, מדובר בבחורה אינטליגנטית במיוחד שכיום הייתה עושה חיל בפקולטה שלנו? מיד ניגבתי את הידיים בנייר וכתבתי מונולוג מפיה. בהמשך כתבתי טקסטים על דמויות תנ"כיות נוספות. לא ערכתי תחקיר על הדמויות, אבל שאבתי חלק מהרעיונות מרומנים תנ"כיים שקראתי בעבר, כגון ספרו של ז'בוטינסקי 'שמשון', וממקורות חילוניים אחרים."

אף שהמונולוגים הם קצרים וכתובים ברובם בהומור קליל, הם מבטאים מחשבות בענייני שכר ועונש (כדוגמת המונולוג של אליהו הנביא), מגדר (אבישג, דינה בת יעקב אבינו), אלימות (סיסרא, גוליית, אתון בלעם), מקריות וגורל (האישה ממגדל תבץ), מדע ומסורת (אשתו של נוח), דתות (משה רבנו) ועוד. לדוגמה, במונולוג שנכתב לכאורה מפיה של דינה, הגיבורה מפטפטת בעליזות ילדותית על אהבתה לכל הסובב אותה ועל עמל יומה, ורק בבית האחרון חלה תפנית ואנו מגלים שנושא המונולוג הוא בכלל אפליה

מה הקשר בין פרופסור למדעי המחשב שחוקר שיטות רבי-סריג, אלגוריתמים נומריים וטורבולנציה גיאופיזית (סליחה?), לבין חרזן אוהב עברית הכותב ומציג על הבמה סאטירה שנונה? אין שום קשר כמובן, פרט לכך שזהו אותו אדם, פרופ' עירד יבנה מהפקולטה למדעי המחשב בטכניון. לפני כ־15 שנה הופיע יבנה לראשונה, ומאז הפכו הופעותיו של חבר הסגל בעל התחביב יוצא הדופן לשם דבר. הדבר קורה אמנם רק פעם בשנה במקרה הטוב, בדרך כלל במסיבת פורים המסורתית של הפקולטה, אבל מופעי המגילות של יבנה יצאו כבר מזמן מתחומי הפקולטה והטכניון אל חלל הסייבר, ושם רשמו כ־100 אלף צפיות מצטברות (חלקן עוד מלפני עידן יוטיוב).

במאי האחרון יצא לחנויות הספרים ספרו של יבנה, "אתנכתא. קומית", המאגד רבות מאותן המגילות - מקאמות הומוריסטיות שנונות ומחורזות המעניקות הצצה אל המתחולל במסדרונות מגדל השן, בהוצאה משותפת של מודן וקרפד. בין המגילות משובצים קטעי קישור משעשעים וכן קטעים מחורזים אשר הופיעו לאורך השנים בגיליונות קודמים של מגזין הפקולטה למדעי המחשב, אשר אתם, קוראים יקרים, מעיינים בו ממש ברגע זה. פרופ' פרדי ברוקשטיין מהפקולטה אייר את הספר בהומור ובכישרון אמנותי רב.

נופך חתרני

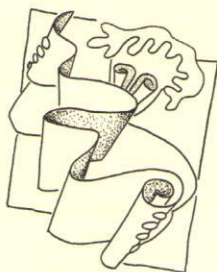
את המגילה הראשונה כתב יבנה (בן 55, נשוי לעירית ואב לשלושה) בשנת 1999. "הייתי אז כבר חבר סגל בפקולטה, ובדיוק בנו את הבניין החדש שלנו. עלה בדעתי לכתוב משהו היתולי על הקמת הבניין ותהליך גיוס הכספים לצורך זה, ומאז, במרבית מסיבות פורים של הפקולטה אני מציג מגילות פרי עטי, או לפעמים קטעים קצרים יותר."

דוגמה קטנה מאחת המגילות, המתארת את השפל שאליו נקלעו אנשי המוסד האקדמי שעל הכרמל בניסיונם לממן את בנינם, מופיעה ב"מגילת הבניין 2":

ב"חקר הימים" מוכרים דגים לפי משקל,
 "אירונאטיקה" עורכים טיסות כסף לחלל,
 ב"הנדסת מזון" מוכרים בורקס עם ביצה,
 וב"חשמל" פתחו קונדום מוליך-למחצה.
 ואנו - מה מקור כחנני? הבנין עצמו!
 נפיק ממנו רוחים, וכן ניטיב עמו.
 נשפיר שלש קומות לצ'קפוינט, אינטל, אייביי-אם,
 לגליילאו מזכירות - תראו איך נתקדם!

המגילות של יבנה מגוללות סיפורים שהאמת שבהם משתלבת בדמיון, והן מציגות את הווי הפקולטה והווי הקמפוס וסגל ההוראה, בדרך כלל עם נופך חתרני. המגילה הפופולרית ביותר היא "מגילת המועד", העוסקת בתהליך הקידום וקבלת הקביעות בטכניון. "המגילה הזו, כך נודע לי, הוצגה בוועדות מינויים באוניברסיטאות ומכללות ובאירועים רשמיים, ואפילו שימשה כחומר נלווה בקורסים אוניברסיטאיים מסיימים", מספר יבנה. מגילה משעשעת אחרת היא "מגילת התקן", המשרטטת באותו סגנון הומוריסטי את תהליך גיוס חברי הסגל החדשים. כל הופעותיו מאז שנת 2005 הוסרטו והועלו

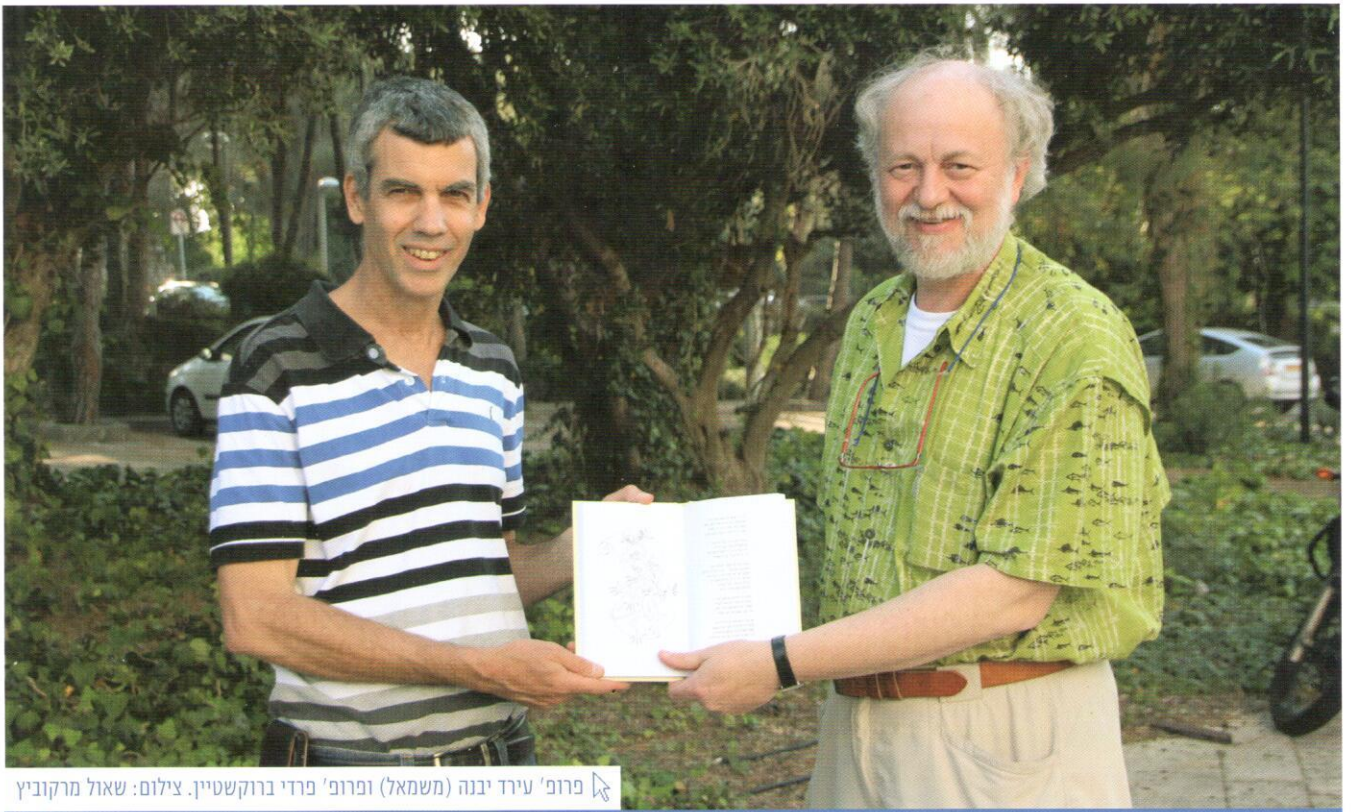
אתנכתא. קומית

כתב עירד יבנה
 אייר אלפרד ברוקשטיין

צפו בעירד יבנה
 מציג את המגילות

פרופ' עירד יבנה (משמאל) ופרופ' פרדי ברוקשטיין. צילום: שאול מרקוביץ

אנשים קיבלו אותן ברוח מאוד טובה וספורטיבית. בספר עצמו, שמן המלא של רוב הדמויות מופיע בהערות שוליים (מחורזות אף הן כמונן). ביקשתי את אישורם של האנשים כשראיתי צורך בכך, וכולם הסכימו מיד. אני מעריך מאוד את הגישה הנהדרת הזו".
 באשר לסטודנטים, "אני חושב שהם משועשעים למדי ואינם רואים בכך פחיתות כבוד", מעיד יבנה. "סגנון ההוראה שלי הוא בכל מקרה בלתי אמצעי ונטול דיסטנס. בקורסים מסוימים אני נוהג לבצע מעין הופעות קצרות מול התלמידים כדי להמחיש להם את חומרי הלימוד: לדוגמה, השתמשתי בבובות בבושקה כדי להמחיש את נושא הרקורסיה בתכנות, ובסינר וספר אפייה כדי להמחיש שימוש בפונקציות. את מרבית הרעיונות למדתי ממורים אחרים והתאמתי אותם לצרכי ולסגנוני, וחלק המצאתי בעצמי". התוצאות מדברות בעד עצמן, לפני כשנה וחצי זכה יבנה בפרס ינאי - פרס ייחודי המוענק לחברי סגל על תרומה משמעותית לקידום החינוך האקדמי של הסטודנטים בטכניון.

בונני הקרקס האקדמי

הרעיון להוצאת הספר הבשיל אצל יבנה לאחר שהתארח אצל גיל חובב (אשר גם אליו התגלגל קישור להופעות ביוטיוב) בתכנית הרדיו "ציפורי לילה" בגלי צה"ל. "בעקבות התכנית הציע גיל לאגד את המגילות והמונולוגים לספר וכך החל המסע. בהמשך, כאשר התלבטנו לגבי האוירים שילוו את הטקסטים, הצגתי לגיל את הציוורים של פרדי ברוקשטיין בעקבות המלצתה של זוגתי עירית. גיל התלהב, הצענו לפרדי את הרעיון, ולשמחתנו הוא נענה לאתגר", אומר יבנה.

ברוקשטיין, אשר אייר את הספר, מספר: "אני מכיר את המגילות של עירד מזמן ואוהב אותן מאוד. עירד הוא בעל חוש הומור ואבחנה מדהימה, שמאפשרים לו לתאר את הקרקס האקדמי בצורה משעשעת מאוד. שמחתי כשהוא ביקש ממני לאייר את הספר, ובמהלך נסיעותי לסינגפור לצורכי מחקר קראתי את ספרו בעיון ואיירתי אותו". את חלקו בהכנסות ממכירת הספר בחר ברוקשטיין לתרום לשתי עמותות המטפלות בילדים בעלי צרכים מיוחדים. ההכנסות המגיעות ליבנה מהספר הועברו לבקשתו ישירות לפקולטה למדעי המחשב כדי שיוענקו כפרס מיוחד לסטודנטים אשר תרמו תרומה חברתית משמעותית לשאר הסטודנטים בפקולטה.

מגדרית: בעוד שכל אחיה זכו לשבטים (ויוסף אפילו לשניים - אחד לכל בן), דווקא היא, אשר מעריצה את אביה ועובדת קשה מכולם, לא קיבלה דבר:

"רק הלילה קצת לא כיפי
 כי עצוב לי במיוחד:
 למה נשני נשבים לִסְפִי,
 אֲבֵל לִי אֵף לֹא אֶחָד?"

דמויות תנ"כיות אחרות שזכות לפתחן פה באדיבותו של יבנה הן המלכה ושתי, הבל, גדעון בן יואש ואפילו הדג שבלע את יונה. בספר מופיעים כ־20 מונולוגים. "אף שחלפו כמעט עשר שנים מאז שכתבתי את המונולוג האחרון, עדיין לא רכשנו מדיח כלים", אומר יבנה. "לא קל לשאוב השראה ממדיח".

טלפון מהכנסת

עם זכייתו של פרופסור מחקר דן שכטמן מהפקולטה למדע והנדסה של חומרים בפרס נובל לכימיה, התקיים בטכניון טקס רשמי בהשתתפות שגרירת שוודיה בישראל, ראש עיריית חיפה, נשיא הטכניון, שכטמן עצמו ועוד מכובדים רבים. יבנה הזמן בחשאי להציג מגילה חדשה בטקס. "המארגנים פנו אליי וביקשו ממני לשאת מגילה", הוא משחזר. "התלבטתי מאוד, כי הפעם לא דובר במסיבת פורים מבדחת מול חברים טובים, מחופשים ושתויים למחצה, אלא בטקס מעונב. לבסוף נענית לאתגר וכתבתי את 'מגילת דני עקשני', בהתבסס על סיפורו של שכטמן, על עקשנותו ונחישותו אל מול הסקפטים והמבטלים. ההופעה זכתה להצלחה (וליותר מ־45 אלף צפיות ביוטיוב, רובן הגדול בסרטון שצילם פרופ' שאול מרקוביץ מהפקולטה). כעבור כשבועיים התקשרו אלי מהכנסת וביקשו שאחזור על ההופעה בכנסת בטקס לכבוד שכטמן, אך הודיתי להם כמונן וסירבת".

להפתעתו של יבנה, הוא קיבל רק תגובות חיוביות מהקולגות ומהנהלה למגילות החתרניות שכתב במהלך השנים. "המגילה הראשונה שהוסרטה והופצה הייתה מגילת המועמד, סאטירה די חריפה על הטכניון ועל מוסדות אקדמיים בכלל, כולל שמות מוסוים אך שקופים של חברי הנהלה בכירים מאוד", הוא מספר. "כל המגילות היו על אנשים בכירים במערכת שלנו, והאמת היא שאותם

